

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Očekávané změny v legislativě hnojiv

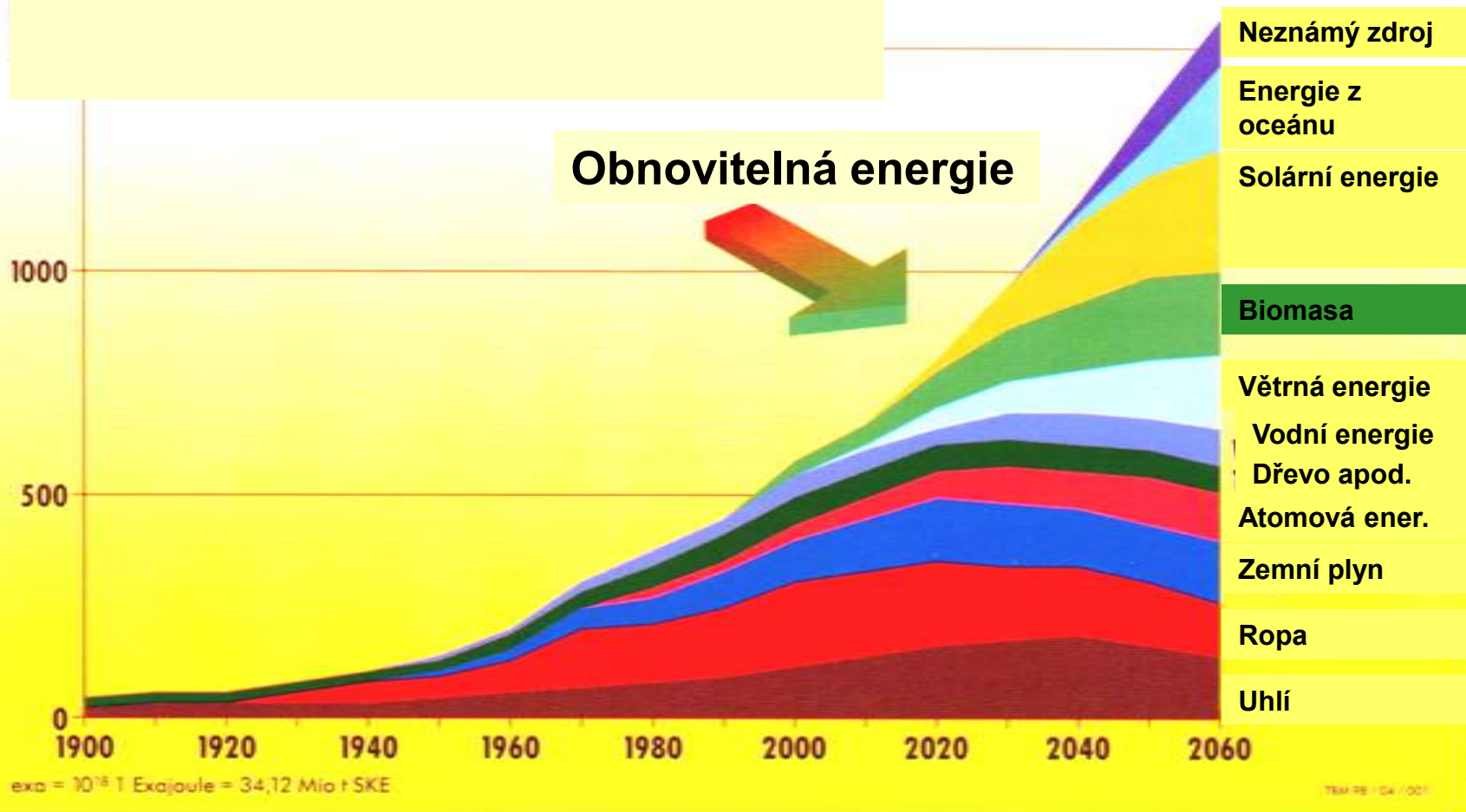
Ing. Michaela BUDŇÁKOVÁ

Ministerstvo zemědělství České republiky, Těšnov 17, 117 05

PRAHA 1, e-mail: budnakova@mze.cz

Spotřeba energie v roce 2060

Obnovitelná energie

Zhodnocení platného právního stavu legislativa ve vztahu ke skladování a používání organických hnojiv

Zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd v plném znění, je účinný od 1. 9. 1998. (novela č. 308/2000 Sb., č. 147/2002 Sb., č. 317/2004 Sb., č. 553/2005 Sb., úplné znění č. 461/2004).

Vyhláška č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva (novela č. 401/2004 Sb.,)

Vyhláška č. 273/1998 Sb., o odběrech a chemických rozborech vzorků hnojiv (novela vyhláškou č. 475/2000 Sb.).

Vyhláška č. 274/2000 Sb., o skladování a používání hnojiv (novely č. 476 /2000 Sb., č. 473/2002 Sb. a č. 399/2004 Sb., č. 91/2007 Sb.).

Vyhláška č. 275/1998 Sb., o agrochemickém zkoušení zemědělských půd a zjišťování půdních vlastností lesních pozemků (novely č. 477/2000 Sb., a č. 400/2004 Sb.)

Novela vyhlášky č. 274/1998 Sb.
o skladování a způsobu používání hnojiv -
č. 91/2007 Sb.

§ 1 *Skladování tuhých minerálních hnojiv*

§ 2 *Skladování hnojiv typu DA-bez změn-diskuse EK*

§ 3 *Skladování kapalných minerálních hnojiv*

§ 3a *Skladování organických a organominerálních hnojiv*

(1) *Kapalná organická a organominerální hnojiva se skladují v nadzemních, popřípadě částečně zapuštěných nádržích nebo v zemních jímkách. Při provozu jímek musí být vyloučen přítok povrchových vod do jímky*3).

(2) *Tuhá organická a organominerální hnojiva se skladují na vodohospodářsky zabezpečených skladovacích plochách s vyloučením přítoku povrchových vod, doplněných sběrnou jímkou tekutého podílu.*

(3) *Organické hnojivo vyrobené pro vlastní účely na zemědělské půdě jako faremní kompost ze statkových hnojiv, popřípadě z dalších rostlinných zbytků, může být před jeho použitím uloženo na zemědělské půdě.*

Novela vyhlášky č. 274/1998 Sb.,
o skladování a způsobu používání hnojiv -
č. 91/2007 Sb.

Úprava znění §4 (skladování statkových hnojiv) odstavec 1
vylučuje možnost, aby zemědělský podnikatel skladoval neomezeně tuhá statková hnojiva „před použitím“ nová lhůta-
maximálně dvacet čtyři měsíců.

Změna § 4 odstavce 3 vyplývá z požadavku EK na určení prokazatelných způsobů stanovení produkce statkových hnojiv. Kromě přímého měření (hmotnost, objem) lze akceptovat i doložené odhady na základě výpočtů podle různých modelů (např. na základě spotřeby steliva, podle druhu a kategorie zvířat, jejich hmotnosti a užitkovosti nebo podle spotřeby krmiva).

o skladování a způsobu používání hnojiv -
č. 91/2007 Sb.

Úprava v § 4 odst. 5 umožňuje snížení objemu skladovacích kapacit ve stanovených případech, které vyplývají ze zemědělské praxe. V současné době je část statkových hnojiv zpracovávána na organická hnojiva, např. kompostováním, anaerobní fermentací při výrobě bioplynu apod. Část statkových hnojiv je uváděna do oběhu. Tato statková hnojiva tedy nemusí být skladována po určenou dobu, jako kdyby měla být využita ke hnojení. V případě doložitelného vynětí celého objemu nebo části produkovaných statkových hnojiv z výše uvedených důvodů je možné akceptovat úměrné snížení požadovaných skladovacích kapacit, které však i po snížení musí odpovídat minimálně dvouměsíční celkové produkci statkových hnojiv, z důvodů rezervy pro nepředvídatelné okolnosti. Možnost snížení skladovacích kapacit se netýká podniků, kde je např. kejda z velkochovu uváděna do oběhu v rámci smluvní aplikace na pozemky, v obvyklých agrotechnických lhůtách, po skladování v objektech jejího producenta.

Novela vyhlášky č. 274/1998 Sb.,

o skladování a způsobu používání hnojiv -

č. 91/2007 Sb.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Používání hnojiv, statkových hnojiv, pomocných půdních látek, pomocných rostlinných přípravků a substrátů na zemědělské půdě a lesních pozemcích § 5

Změna § 5 odst.3 umožňuje záměrnou nerovnoměrnost hnojení vzhledem k platným a připravovaným omezením hnojení v určených pásech okolo útvarů povrchových vod z titulu nařízení vlády č. 103/2003 Sb. (§ 12) a agroenvironmentálních opatření Programu rozvoje venkova.

Změna § 5 odst. 4 Požadavek zapravení do 24 hodin se vztahuje na tekutá statková hnojiva a na kapalná organická hnojiva, např. digestát (typ 18.1.e). Požadavek zapravení do 48 hodin se vztahuje na tuhá statková hnojiva a na tuhá organická hnojiva.

EVIDENCE POUŽÍVÁNÍ HNOJIV

- *Povinnost vedení evidence hnojení předepisuje zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech.*
- *Evidence hnojení je vyžadována již od roku 1998.*
- *Podnikatelé v zemědělství a vlastníci lesních pozemků hospodařící na těchto pozemcích jsou povinni soustavně a řádně vést evidenci o hnojivech, statkových hnojivech, o pomocných látkách o upravených kalcích použitých na zemědělské půdě.*
- *Evidence se vede o množství, druhu a době použití hnojiv, statkových hnojiv, pomocných látek a upravených kalů podle jednotlivých pozemků, plodin a let a uchovává se nejméně 7 let.*
- *Způsob vedení evidence o hnojení stanoví vyhláška č. 274/1998 Sb., příloha č. 1*
- *Vedení evidence hnojení je po vstupu ČR do EU jednou z podmínek pro obdržení přímých a plateb a dotací.*

ZMĚNY V EVIDENCI POUŽÍVÁNÍ HNOJIV

§ 7 odst. 1 Změna formulace na konci ~~původního~~ odstavce je navržena z důvodů umožnění vedení **různé formy evidence** a pro umožnění kontroly. Z tohoto důvodu je nutné požadovat dodržení uvedené lhůty provedení záznamu a dále požadovat, aby byla **evidována výměra pozemků (u žadatelů o dotaci výměra půdních bloků) a plocha pěstované plodiny.**

§ 7 odst. 2 Podle § 9 odst. 6 zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, se evidence hnojení „vede o množství, druhu a době použití hnojiv, statkových hnojiv a upravených kalů podle jednotlivých pozemků, plodin a let“. Podle § 2 zákona jsou statkovým hnojivem vedlejší produkty chovu hospodářských zvířat a pěstování rostlin. **Používáním statkových hnojiv se tedy rozumí nejen jejich technická aplikace, ale i ponechání rostlinných zbytků na pozemku nebo ponechání výkalů a moči hospodářskými zvířaty při pastvě nebo při jejich jiném pobytu na zemědělské půdě.** Proto je nutné vyžadovat jejich evidenci a k tomu doplnit potřebné údaje do § 7 odst. 2 a příloh vyhlášky.

Návrh novely zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, si klade za cíl řešit následující okruhy problémů:

Změna a upřesnění terminologie: - úprava vymezení pojmu „hnojivo“: Pro účely tohoto zákona je nutná přesnější definice pojmu „hnojivo“ pro zamezení dvojího výkladu nejen uvnitř zákona a jeho prováděcích vyhlášek, ale i v dalších předpisech (zákon 254/2001 Sb. o vodách apod.). Nově vymezený pojem „hnojivo = látka obsahující živiny...“ je pojmem obecným a tedy nadřazeným pojmu „statkové hnojivo“.

Vyloučení duplicitních ustanovení v zákoně o hnojivech, která se týkají hnojiv ES ve vztahu k nařízení ES č. 2003/2003 o hnojivech: Platné znění zákona o hnojivech obsahuje části, které řeší uvádění hnojiv ES do oběhu na území ČR - duplicita nařízení ES č. 2003/2003 Zákon o hnojivech se tak bude na hnojiva ES vztahovat již jen ve výslovně uvedených částech - § 8 (skladování), § 9 (používání), § 12 (odborný dozor), § 13 (zvláštní opatření), § 14a až 14c (přestupky a jiné správní delikty). Skladování a používání hnojiv (§ 8 a 9) není nařízením ES č. 2003/2003 upraveno, tudíž může být upraveno předpisem národním, zavedení efektivních kontrolních systémů a pokut (§ 12 až 14c) je citovaným nařízením členským zemím přímo uloženo.

Úprava podmínek registračního řízení:

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Posuzování nebo přezkušování netypových hnojiv. Dosavadní znění

§ 4 odst. 5 ve svém striktním výkladu znamená, že **veškerá netypová hnojiva musejí být přezkušována**. Toto opatření je v mnoha případech zbytečně přísné, neboť mnohdy jde o materiály dobře známých vlastností, kde je naprosto dostatečné i odborné posouzení, bez dalšího časově a finančně náročného biologického přezkoušení. **Navržené znění § 4 odst. 7** umožňuje, aby **ÚKZÚZ** uznal výsledky posouzení či přezkoušení jiných odborných stanovíšť. V **§ 4 odst. 9** se navrhuje vypuštění té části, která pro pomocné látky vždy nařizovala biologické přezkoušení, což není v mnoha případech nutné a zbytečně to komplikuje registrace. **Nový odstavec 5 v § 5** umožňuje, aby **drobné změny v rozhodnutí o registraci mohly být provedeny bez toho, aby muselo být vydáno zcela nové rozhodnutí o registraci**. Změny v rozhodnutí o registraci by tak mohly být rychlejší a poplatek za jejich provedení nižší. **Změna v § 5 odst. 7** týkající se **doby uvádění hnojiva na trh**, je provedena proto, aby nebylo možné neúnosně dlouhou uvádět do oběhu hnojivo, které již není registrováno, ale má relativně dlouhou dobu trvanlivosti. **Omezení této doby na 1 rok je dostatečné pro běžné doprodání zásob (návrh že může být tato lhůta prodloužena)**.

Používání hnojiv na zemědělské půdě:

Změny v § 9 odst. 2 c) odrážejí závěry z návštěvy zástupců Komise (DG ENVI), kteří hodnotili implementaci nitrátové směrnice. Jejich požadavky zněly ve smyslu zpřísnění uvedených podmínek pro aplikaci hnojiv a tyto jsou promítnuty do rozšíření povinností uložených dle § 9, odst. 2. - **zatopená půda**

V § 9 odst. 4 - **registrace organického hnojiva digestát**

V § 9 odst. 8 se navrhuje vložit povinnost zemědělských podnikatelů provést záznam do evidence měsíc od ukončení použití hnojiva. Toto je nutné pro efektivní vykonávání kontrol, zejména s ohledem na kontrolu hospodaření ve zranitelných oblastech podle NV č. 103/2003 Sb. (Nitrátová směrnice) a systém kontrol „Cross-Compliance“.

§ 11 - Zjišťování výživného stavu lesních dřevin dle analýz vegetačních orgánů. Za dobu platnosti zákona se systém zjišťování vlastností lesních pozemků rozvinul a původně zamýšlené sledování agrochemických vlastností lesních půd bylo **doplněno o sledování výživného stavu vegetačních orgánů lesních dřevin.** Toto uspořádání zajišťuje nejen komplexní pohled na stupeň poškození, ale zejména umožňuje včasné rozpoznání začínajících poruch ve výživě a zdravotním stavu těchto dřevin.

DIGESTÁT JAKO KONEČNÝ PRODUKT VÝROBY BIOPLYNU

- Vedlejším produktem výroby bioplynu je **anaerobně fermentovaná biomasa -digestát**
- Využití digestátu: - přímo ke hnojení
- další zpracovávání- mechanická separace-
(tuhá složka-**separát**, tekutá složka-**fugát**.)
- Separát je většinou kompostován, fugát se používá ke hnojení
- **Vstupní suroviny se při výrobě bioplynu:** statková hnojiva živočišného původu (kejda, chlěvská mrva, hnůj, atd.), statková hnojiva rostlinného původu (např. řepný chrást), rostliny (kukuřice, tráva, vojtěška, meziploidy apod.) a biologicky rozložitelné odpady (BRO).
- Výstupem je **organické hnojivo**, jehož skladování, uvádění do oběhu a použití ke hnojení upravují příslušné předpisy o hnojení.

ZÁSADY A PRAVIDLA REGISTRACE ORGANICKÝCH HNOJIV

*Podle zákona č. 156/1998 Sb, o hnojivech, ve znění
pozdějších předpisů, § 1 odst. 1) se registrace provádí u
organických hnojiv **uváděných do oběhu. Dle § 9, odst 4 se
rozšíří povinnost registrace i na digestáty, které nejsou
uváděny do oběhu.***

*Registrované organické hnojivo musí splňovat všechny
náležitosti předepsané zákonem.*

*Registrace se zahajuje podáním žádosti s uhrazeným
správním poplatkem (kolek v hodnotě 3 000,- Kč). Zároveň
se žádostí se přikládá dokumentace v rozsahu příloh →
(uvedeny u formuláře registrace → na) www.ukzuz.cz*

Žádost o registraci:

Registrace hnojiv

Používání sedimentů z vodních toků a vodních nádrží na zemědělské půdě:

Vzhledem k tomu, že využitelné sedimenty se při jejich použití stanou **vstupem do půdy**, je vhodné zařadit je do věcné působnosti zákona o hnojivech a upravit způsob, jakým mají být sedimenty na zemědělské půdě používány, který by měl být v zásadě **obdobný jako u upravených kalů**. Návrh zákona počítá též s tím, že sedimenty použité na zemědělské půdě budou, jakožto možný zdroj živin, evidovány společně s hnojivy, pomocnými látkami. a upravenými čistírenskými kalů

Kontrola plnění požadavků stanovených pro používání hnojiv ve zranitelných oblastech-

Návrh zákona doplňuje možnost ÚKZÚZ vykonávat odborný dozor nad celým nařízením vlády č.103/2003 Sb., včetně **ukládání pokut**.

A ted' se ptejte vy .....

